

WIELKA KSIĘGA METOD NAUCZANIA

dla nauczycieli akademickich

pod redakcją Aliny Guzik

Gdańsk 2026

REDAKCJA MERYTORYCZNA I JĘZYKOWA

Alina Guzik

RECENZENTKI

dr hab. Elżbieta Roszko-Wójtowicz, prof. UŁ

dr hab. Anna Turula, prof. UWr

KOREKTA

Izabela Kozak

KIEROWNIK PROJEKTU

Mariusz Krzyżanowski

OPRACOWANIE GRAFICZNE

Kinga Dytrych

SKŁAD

Wioleta Lipska-Kamińska

Wydano za zgodą Dziekana Wydziału Zarządzania i Ekonomii Politechniki Gdańskiej.

Książka została wydana w ramach projektu pn. „Inspire Edu: Nowoczesne metody nauczania dla szkolnictwa wyższego” BNI/PST/2023/1/00199 realizowanego w programie „Partnerstwa strategiczne” (nabór numer 27/2023) organizowanego i finansowanego przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej (NAWA).

Wydanie I

Utwór jest udostępniany na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa –
Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe (CC BY-SA 4.0) lub jej późniejszej wersji.

ISBN 978-83-62197-26-2 (wersja papierowa)

ISBN 978-83-62197-30-9 (e-book)

© Copyright by Gdańsk University of Technology, Gdańsk 2026

Druk i oprawa: Agencja Reklamowa TOP Agnieszka Łuczak
ul. Chocimska 4, 87-800 Włocławek; tel. 54 427 09 70

Spis treści

O projekcie Inspire Edu	7
Słowo wstępu	8
Jak korzystać z tej książki?	9
Nauczanie dziś i jutro	13
Jak uczy się mózg?	
Alina Guzik	15
Czego potrzebuje nowe pokolenie studentów?	
Alina Guzik, Ewa Marjańska	18
Jak wspierać studentów neuroatypowych?	
Michał Tomczak, Beata Krawczyk-Bryłka	20
Wyzwania współczesnego nauczyciela	
Joanna Czerska, Alina Guzik	23
Projektowanie doświadczeń studentów	
Katarzyna Kubiszewska	26
Metody nauczania w czasach AI	
Alina Guzik, Marta Kuc-Czarnecka	28
Etyczne wykorzystanie AI	
Aneta Sobiechowska	30
Część I. Metody wspierane AI	33
Burza mózgów z AI	
Alina Guzik	35
Sokratejski AI tutor	
Alina Guzik	38
Wirtualny mentor	
Alina Guzik	41
AI Sparringpartner	
Alina Guzik	44
Warsztat promptowania	
Alina Guzik	47
Laboratorium cyfrowej nieufności	
Alina Guzik	50
Część II. Elastyczne modele organizacji zajęć	55
HyFlex	
Mariusz Krzyżanowski	57

Mikrolekcje	
<i>Karol Flisikowski</i>	60
Odwrócona klasa	
<i>Pia Annas</i>	64
Edu Scrum	
<i>Pia Annas</i>	67
Nauczanie Just in Time	
<i>Pia Annas</i>	70
Gamifikacja	
<i>Marta Kuc-Czarnecka</i>	74
Część III. Budowanie wiedzy	81
Interaktywny wykład	
<i>Alina Guzik</i>	83
Stacje zadaniowe	
<i>Alina Guzik</i>	86
Mapowanie pojęć	
<i>Anna Maria Trzaskowska</i>	89
Mikrostorytelling	
<i>Marta Kuc-Czarnecka</i>	92
Think-Pair-Share	
<i>Alina Guzik</i>	96
Dialog sokratejski	
<i>Alina Guzik</i>	99
Wywiad edukacyjny	
<i>Ewa Marjańska</i>	103
Część IV. Rozwijanie myślenia analitycznego	109
Studium przypadku	
<i>Katarzyna Kubiszewska</i>	111
Inżynieria wsteczna	
<i>Anna Maria Trzaskowska</i>	114
Mapowanie trendów	
<i>Anna Maria Trzaskowska</i>	117
Audyt źródeł	
<i>Anna Maria Trzaskowska</i>	120
Raport akademicki	
<i>Marta Kuc-Czarnecka</i>	123
Gry symulacyjne	
<i>Alina Guzik</i>	126

Część V. Kształtowanie krytycznego myślenia	135
Esej strukturyzowany	
<i>Iwona Mokwa-Tarnowska</i>	<i>137</i>
Uczenie przez dociekanie	
<i>Alina Guzik</i>	<i>141</i>
Dziennik refleksji	
<i>Ewa Marjańska</i>	<i>144</i>
Studenckie czasopismo naukowe	
<i>Ewa Mazurek-Krasodomska</i>	<i>148</i>
Debaty studenckie	
<i>Alina Guzik</i>	<i>152</i>
Mapowanie argumentów	
<i>Alina Guzik</i>	<i>156</i>
Część VI. Pobudzanie kreatywnego myślenia	163
Project-based learning	
<i>Filip Janiak</i>	<i>165</i>
Myślenie projektowe	
<i>Filip Janiak</i>	<i>169</i>
Hackathony i sprinty	
<i>Filip Janiak</i>	<i>173</i>
Fab Lab i Druk 3D	
<i>Filip Janiak</i>	<i>177</i>
Portfolio kreatywne	
<i>Filip Janiak</i>	<i>181</i>
Kreatywne podsumowania	
<i>Filip Janiak</i>	<i>185</i>
Część VII. Doskonalenie kompetencji społecznych	191
Układanka ekspercka	
<i>Alina Guzik</i>	<i>193</i>
Odgrywanie ról	
<i>Alina Guzik</i>	<i>197</i>
Uczenie rówieśnicze	
<i>Alina Guzik</i>	<i>201</i>
Szybki networking	
<i>Alina Guzik</i>	<i>204</i>
World Café	
<i>Alina Guzik</i>	<i>207</i>
Stół decyzyjny	
<i>Alina Guzik</i>	<i>210</i>

Część VIII. Wspieranie uczenia się przez całe życie	215
Indywidualny plan rozwoju	
<i>Joanna Czerska</i>	217
Doskonalenie Kata	
<i>Joanna Czerska</i>	221
Uczenie eksperckie	
<i>Joanna Czerska</i>	224
Portfolio rozwojowe	
<i>Joanna Czerska</i>	227
Uczenie się w terenie	
<i>Joanna Czerska</i>	230
Część IX. Ocenianie	237
Ocenianie w czasach AI	
<i>Alina Guzik</i>	239
Ocenianie sumujące i kształtujące	
<i>Iwona Mokwa-Tarnowska</i>	242
Ocenianie kryterialne i rubryki	
<i>Joanna Czerska</i>	245
Ocenianie koleżeńskie	
<i>Iwona Mokwa-Tarnowska</i>	247
Samoocena	
<i>Jarosław ZiętarSKI</i>	250
Różne podejścia do projektowania oceniania	
<i>Alina Guzik</i>	252
Autorzy	259
Bibliografia	264

O projekcie Inspire Edu

Ta książka powstała w ramach projektu Inspire Edu – Nowoczesne metody nauczania dla szkolnictwa wyższego, finansowanego przez NAWA w programie Partnerstwa Strategicznego. Jest efektem współpracy trzech uczelni: Politechniki Gdańskiej (Polska), University of Sussex (Anglia) oraz Hochschule Niederrhein University of Applied Sciences (Niemcy). Naszą misją było połączenie różnych perspektyw, doświadczeń i podejść do dydaktyki, aby stworzyć narzędzie, z którego nauczyciele mogą korzystać łatwo i szybko. Publikacja powstała dzięki pracy zespołu projektowego oraz grona doświadczonych dydaktyków, którzy na co dzień pracują ze studentami i testują nowoczesne metody nauczania na swoich zajęciach. Pełny wykaz autorów i członków zespołu projektowego znajdziesz na końcu książki.

POLISH NATIONAL AGENCY
FOR ACADEMIC EXCHANGE

Słowo wstępu

Zaprojektowaliśmy tę książkę jako wsparcie pracy dydaktycznej, z którego można korzystać elastycznie, np. na etapie przygotowania zajęć, w trakcie semestru lub w momentach, gdy pojawia się potrzeba zmiany lub poszukiwania nowych rozwiązań. Można ją przeczytać w całości albo wybrać pojedyncze metody i dostosować je do własnych potrzeb, stylu pracy oraz specyfiki grupy. Uważamy, że czasem nawet niewielka zmiana w strukturze zajęć, dobrze zaprojektowany moment aktywizacji lub sposób zadania pytania mogą znacząco wpłynąć na poziom zaangażowania studentów.

Publikacja składa się z kilku części. Na początku znajduje się zbiór krótkich esejów, które porządkują kontekst współczesnej dydaktyki i pokazują najważniejsze wyzwania, z jakimi mierzą się dziś nauczyciele akademicy. Kolejna część obejmuje dziewięć rozdziałów poświęconych metodom nauczania i oceniania. Pierwszy z nich ma charakter przekrojowy i pokazuje, jak zmienia się projektowanie procesu dydaktycznego w czasach sztucznej inteligencji. Pozostałe osiem rozdziałów zostało zainspirowanych Europejską Ramą Kwalifikacji oraz podejściem opartym na efektach uczenia się. W każdym rozdziale skupiamy się na innym wymiarze rozwoju studentów i przedstawiamy metody, które mogą wspierać jego osiągnięcie.

Każdy rozdział ma podobną strukturę – zaczyna się od metod, a następnie prezentuje konkretne techniki, które pozwalają zaangażować studentów w trakcie zajęć. Wszystkie metody opisaliśmy według tej samej, powtarzalnej struktury, uzupełnionej o spójną infografikę. Takie uporządkowanie pozwala szybko odnaleźć się w omawianych metodach i umożliwia porównywanie różnych podejść. Przyjęty układ wypracowaliśmy podczas warsztatów z praktykującymi dydaktykami, na których testowaliśmy różne sposoby prezentowania metod i wybieraliśmy ten, który najlepiej umożliwia ich rzeczywiste wykorzystanie. Publikację zamyka rozdział poświęcony ocenianiu, który porządkuje podejście do sprawdzania efektów uczenia się w zmieniającej się rzeczywistości edukacyjnej.

Zebrane metody wybraliśmy i opisaliśmy na podstawie naszych doświadczeń. Inspiracją powstania tej książki były sytuacje dobrze znane wielu nauczycielom, np. cisza na sali, brak zaangażowania, a także momenty przełomowe, w których doznajemy poczucia sensu nauczania. Przykłady osadziliśmy głównie w obszarze zarządzania i ekonomii, jednak proponowane podejścia mają charakter uniwersalny i z łatwością mogą być adaptowane do innych dziedzin i tematów.

Książka jest częścią projektu Inspire Edu. Powiązaliśmy ją z interaktywnym katalogiem metod, który zawiera krótkie materiały wideo oraz edytowalne szablony, umożliwiające bezpośrednie zastosowanie proponowanych rozwiązań w praktyce dydaktycznej.